LUONNOS

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 a ja 5 l §:n sekä biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain 5 ja 7 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annettua lakia ja biopolttoöljyn käytön edistämisestä annettua lakia.

Esityksen tavoitteena on lisätä joustoa jakeluvelvoitteiden täyttämiseen. Jakeluvelvoitteiden ylittävä määrä voitaisiin nykyistä laajemmin ottaa huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluvelvoitteissa sekä liikenteen jakeluvelvoitteen ja biopolttoöljyn jakeluvelvoitteen välisessä ristiintäytössä. Vuoteen 2030 kohdistuviin joustoihin sovellettaisiin kuitenkin erillisiä rajoituksia liikenteen uusiutuvan energian tavoitteiden saavuttamisen turvaamiseksi.

Lisäksi jakeluvelvoitelain liitteen B osassa tarkoitetuista raaka-aineista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun osuudelle säädettäisiin uusi enimmäisraja.

Samalla biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain viittauksia ajantasaistettaisiin.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ....1
PERUSTELUT....3
1 Asian tausta ja valmistelu....3
1.1 Tausta....3
1.2 Valmistelu....3
2 Nykytila ja sen arviointi....3
3 Tavoitteet....5
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset....5
4.1 Keskeiset ehdotukset....5
4.2 Pääasialliset vaikutukset....5
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot....7
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset....7
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot....8
6 Lausuntopalaute....9
7 Säännöskohtaiset perustelut....9
7.1 Laki uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä....9
7.2 Laki biopolttoöljyn käytön edistämisestä....11
8 Voimaantulo....12
9 Toimeenpano ja seuranta....12
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys....12
LAKIEHDOTUKSET....14
1. Laki uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 a ja 5 l §:n muuttamisesta....14
2. Laki biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain 5 ja 7 §:n muuttamisesta....15
LIITE....17
RINNAKKAISTEKSTIT....17
1. Laki uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 a §:n ja 5 l §:n muuttamisesta....17
2. Laki biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain 5 ja 7 §:n muuttamisesta....18

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Esityksen valmisteluun on johtanut liikennepolttoaineiden hintojen merkittävä nousu, joka johtuu muun muassa Lähi-Idän konfliktista ja Ukrainan sodasta. Liikennepolttoaineiden hintojen merkittävä nousu on lisännyt kotitalouksien ja yritysten liikkumis- ja kuljetuskustannuksia. Kustannusten nousu on vaikuttanut erityisesti kuljetus- ja maatalousyrittäjiin, joiden toiminnassa polttoainekustannusten osuus kokonaiskustannuksista on suuri.

Kustannusten nousun vaikutuksia lievittääkseen Petteri Orpon hallitus on päättänyt aloittaa valmistelun kokonaisuudesta, johon kuuluu ajoneuvoveron perusveron alentaminen, polttoaineiden hintojen nousua kompensoivan tuen valmisteleminen kuljetus- ja maatalousyrityksille sekä uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007), jäljempänä *jakeluvelvoitelaki,* ja biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain (418/2019) mukaisten jakeluvelvoitteiden joustojen lisääminen.

1.2 Valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriössä.

Hallituksen esitys oli lausuntokierroksella xx.–xx.11.2026. Lausuntoaika oli normaalista poiketen noin kaksi viikkoa esityksen ollessa sisällöltään ja laajuudeltaan suppea ja vaikutuksiltaan vain rajattua joukkoa koskeva.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa https://valtioneuvosto.fi/hankkeet tunnuksella TEM060:00/2026.

2 Nykytila ja sen arviointi

Jakeluvelvoitelain ja biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain tavoitteena on edistää uusiutuvien polttoaineiden käyttöä fossiilisten polttoaineiden korvaamiseksi liikenteessä, lämmityksessä, työkoneissa ja kiinteästi asennetuissa moottoreissa. Uusiutuvien polttoaineiden käyttöä edistetään velvoitteen avulla, koska ne ovat markkinoilla tyypillisesti vastaavia fossiilisia polttoaineita kalliimpia. Velvoitejärjestelmiin sisältyy joustoja, joiden tarkoituksena on helpottaa jakelijoiden mahdollisuuksia täyttää velvoitteensa kustannustehokkaasti ja ottaa huomioon polttoaineiden saatavuudessa tapahtuvia vaihteluita sekä vähentää jakelumäärien vaihteluiden aiheuttamia tarpeita sovittaa uusiutuvien ja fossiilisten tuotteiden jakelu tarkasti yhteen.

Liikenteen jakeluvelvoite koskee nestemäisten ja kaasumaisten liikennepolttoaineiden jakelijoita, jotka luovuttavat kulutukseen moottoribensiiniä, dieselöljyä, maakaasua tai uusiutuvia polttoaineita liikennekäyttöön yli laissa määriteltyjen vuotuisen jakelun kynnysarvojen. Lisäksi jakeluvelvoitteeseen voi myös tietyin ehdoin liittyä vapaaehtoisesti. Vuonna 2025 jakelijoita olivat North European Oil Trade Oy, Neste Oyj, Oy Teboil Ab, Gasum Oy, Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy, Mustankorkea Oy, Kiertokaari Oy, BioSairila Oy, Ab Stormossen Oy ja St1 Biokaasu Oy. Biopolttoöljyn jakeluvelvoite puolestaan koskee toimijoita, jotka toimittavat kulutukseen kevyttä polttoöljyä ja sitä korvaavaa biopolttoöljyä lämmitykseen, työkoneisiin ja kiinteästi asennettuihin moottoreihin. Vuonna 2025 biopolttoöljyn jakeluvelvoite koski Neste Oyj:tä, North European Oil Trade Oy:ta ja Oy Teboil Ab:ta. Osa toimijoista toimii molemmilla

markkinoilla ja kuuluu siten molempien velvoitteiden piiriin. Tämä on osaltaan mahdollistanut velvoitteiden väliset joustot.

Jakeluvelvoitelain 5 l §:n mukaan, jos jakelija on ylittänyt kalenterivuonna jakeluvelvoitteensa, se saa ottaa ylimenevän osan huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluvelvoitetta sekä biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetussa laissa tarkoitettua samaa kalenterivuotta koskevaa jakeluvelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä on rajattu 30 prosenttiin sen kalenterivuoden jakeluvelvoitetta vastaavasta määrästä, jolloin ylitys tapahtui, ja siirtyvällä määrällä voidaan täyttää enintään 30 prosenttia biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain mukaisesta velvoitteesta. Vastaavat kirjaukset on tehty myös biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain 7 §:ssä.

Voimassa olevan sääntelyn mukaan sekä ylitäytön siirtämistä että liikenteen jakeluvelvoitteen ja biopolttoöljyn jakeluvelvoitteen välistä ristiintäyttöä on rajattu. Siirtyvä määrä voi olla enintään 30 prosenttia sen kalenterivuoden jakeluvelvoitetta vastaavasta energiamäärästä, jolloin ylitys tapahtui. Lisäksi ristiintäytöllä voidaan täyttää enintään 30 prosenttia vastaanottavan velvoitteen mukaisesta jakeluvelvoitteesta.

Rajoitusten tarkoituksena on ollut varmistaa uusiutuvien polttoaineiden nousujohteinen käyttö sekä tukea molempien velvoitejärjestelmien toteutumista omilla markkinoillaan. Samalla kuitenkin rajoitukset vähentävät jakelijoiden mahdollisuuksia ottaa uusiutuvien polttoaineiden saatavuuden ja hintojen vuosittainen vaihtelu huomioon polttoaineiden hankinnassa, logistiikassa ja jakelussa. Rajoitusten vuoksi jakelijoiden ei normaalissa markkinatilanteessa kannata ylitäyttää jakeluvelvoitettaan 30 prosenttia enempää, sillä siitä ylimenevän osan uusiutuvaa ominaisuutta ei voida hyödyntää velvoitteiden täytössä. Joustojen käytön laajuus on osittain sidoksissa jakelijoiden kaupallisiin toimintatapoihin ja hankintastrategioihin. Joustojen rajoitteet lähtökohtaisesti vähentävät jakelijoiden hankintastrategia- ja polttoainelogistiikkavaihtoehtoja ja siten vähentävät jakelijoiden mahdollisuuksia hyödyntää erilaisia markkinatilanteita ja heikentävät nestemäisten polttoaineiden logistiikan optimointimahdollisuuksia. Rajoitteiden kustannuksia ei ole ollut mahdollista arvioida.

Uusiutuvan energian direktiivillä (EU) 2018/2001[1] luodaan EU:n yhteiset puitteet uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian edistämiselle. Direktiiviä on muutettu direktiivin (EU) 2018/2001, asetuksen (EU) 2018/1999 ja direktiivin 98/70/EY muuttamisesta uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisen osalta sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2023/2413, konsolidoidusta versiosta käytetään jäljempänä nimitystä *uusiutuvan energian direktiivi.* Uusiutuvan energian direktiivin mukaan uusiutuvan energian osuus energian loppukulutuksesta liikennealalla on oltava vähintään 29 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Liikenneala käsittää tie-, raide-, meri- ja lentoliikenteen.

Uusiutuvan energian direktiivin 27 artiklan 2 kohdan f alakohdassa rajoitetaan direktiivin liitteen IX osassa B tarkoitetuista raaka-aineista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun osuutta uusiutuvan energian tavoitteiden täyttämisessä. B osan raaka-aineisiin kuuluu esimerkiksi käytetty ruokaöljy, 1 ja 2 luokan eläinrasvat ja vahingoittuneet viljelykasvit. Näiden biopolttoaineiden ja biokaasun osuus voi olla enintään 1,7 prosenttia liikennealalle toimitettujen polttoaineiden ja sähkön energiasisällöstä. Jakeluvelvoitelakiin ei nykyisin sisälly vastaavaa liitteen B osan raaka-aineita koskeva enimmäisosuutta. Eurostatin SHARES-tilastojen mukaan vuosina

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001 uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä

2023 ja 2024 liitteen B osan raaka-aineista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun osuus on Suomessa ollut 0,195 ja 0,049 prosenttia.

3 Tavoitteet

Jakeluvelvoitelain 5 l §:n 1 momentin ja biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain 7 §:n muuttamisen tavoitteena on lisätä jakeluvelvoitteiden täyttämiseen liittyvää joustavuutta ja kustannustehokkuutta. Muutosten tarkoituksena on parantaa jakelijoiden mahdollisuuksia kohdentaa uusiutuvia polttoaineita ja biopolttoöljyä velvoitejärjestelmien ja eri vuosien välillä markkinatilanteen, saatavuuden ja kustannusten perusteella. Tehokkaasti kilpailluilla markkinoilla tällä on myös kuluttajia hyödyttäviä vaikutuksia.

Samalla tavoitteena on varmistaa, ettei uusiutuvan energian käyttöä koskevien uusiutuvan energian direktiivin tavoitteiden toteutuminen vaarannu.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä annetun lain 5 a ja 5 l §:n muuttamisesta ja laki biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain 5 ja 7 §:n muuttamisesta siten, että jakeluvelvoitteiden ylitäytön ja ristiintäytön nykyisiä 30 prosentin rajoja kevennettäisiin. Kuitenkin vuoden 2030 uusiutuvan energian tavoitteiden varmistamiseksi liikenteen jakeluvelvoitteen ylitäyttöä vuodelta 2029 vuoteen 2030 rajoitettaisiin 10 prosenttiin ja biopolttoöljyn jakeluvelvoitteesta ei saisi vuonna 2030 ristiintäyttää liikenteen jakeluvelvoitetta.

Lisäksi jakeluvelvoitelakiin ehdotetaan säädettäväksi uusi enimmäisosuus liitteen B osassa tarkoitetuista raaka-aineista tuotetuille biopolttoaineille ja biokaasulle. Niiden osuus saisi olla enintään 1,7 prosenttia jakelijan kulutukseen toimittamien polttoaineiden energiasisällöstä.

Samalla biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain 5 §:ään tehtäisiin lain viittaussäännösten ajantasaisuuden edellyttämät muutokset. Pykälän viittaukset päivitettäisiin vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Muutokset ovat luonteeltaan teknisiä. Muutoksilla täsmennettäisiin viittauksia eräiden polttoaineiden kestävyyskriteereistä annettuun lakiin (393/2013) sekä jakeluvelvoitelakiin.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä arvioidaan olevan vähäisiä vaikutuksia polttoaineen hintoihin. Joustojen keventäminen lähtökohtaisesti kasvattaa jakelijoiden hankintastrategia- ja polttoainelogistiikkavaihtoehtoja ja siten lisää jakelijoiden mahdollisuuksia hyödyntää erilaisia markkinatilanteita ja optimoida nestemäisten polttoaineiden logistiikkaa. Optimoinnin ja markkinatilanteiden laajempi hyödyntämismahdollisuus hyödyttäisi ensisijassa jakelijoita. Tehokkaasti kilpailluilla markkinoilla tämä alentaisi jakeluvelvoitteen täyttämisen kustannusta polttoaineiden toimitusketjussa ja siten laskisi pumppuhintoja. Hintavaikutusten arvioidaan olevan vähäisiä ja toteutuvan epäsuorasti ja viiveellä. Hintavaikutuksista ei ole tällä hetkellä riittävästi tietoa tarkempien arviointien tekemiseksi. Vaikutukset riippuvat kulloinkin vallitsevasta markkinatilanteesta, eikä joustojen hyödyntämisen kannalta suotuisia markkinatilanteita välttämättä esiinny. Esityksellä ei siten arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia yrityksiin tai kotitalouksiin.

Ehdotettua ylitäyttöä olisi mahdollista hyödyntää lain tultua voimaan myös vuonna 2026 syntyneeseen jakeluvelvoitteen ylitykseen. Esityksellä ei kuitenkaan arvioida olevan ennakoivia vaikutuksia, koska lain arvioidaan tulevan voimaan vasta vuonna 2027. Jakelijoiden ei siksi arvioida muuttavan loppuvuoden 2026 hankintoja tai toimituksia siten, että merkittävää 30 prosentin tason ylittävää ylitäyttöä olisi hyödynnettävissä vuoden 2027 velvoitteita täytettäessä. Siten ensimmäisen kerran suuremmasta mahdollisesta ylitäytöstä voisi olla kustannusvaikutuksia vuoden 2028 velvoitetta täytettäessä. Biopolttoöljyn ja liikennepolttoaineiden ristiintäytön sallimisen kasvattamisella voidaan saavuttaa hyötyjä välittömästi lain voimaantulon jälkeen, mikäli markkinoilla on tuoteryhmien välisiä hintaeroja tai logistiikaltaan halvempia ratkaisuja, jotka mahdollistavat kustannustehokkaamman velvoitteen täytön jommassakummassa velvoitteessa. Käytännössä ristiintäytön hyötyjä voivat hyödyntää todennäköisesti vain kaksi jakelijaa, joilla on jakeluvelvoite biopolttoöljylle ja liikennepolttoaineille.

Vuodelle 2030 siirtyviä määriä joudutaan kuitenkin rajoittamaan uusiutuvan energian direktiivin tavoitteiden saavuttamiseksi. Kiristyksen vaikutuksen arvioidaan olevan edellä kuvattuun jouston kasvattamiseen nähden päinvastainen. Kiristetyn yhtä vuotta koskevan jouston vaikutukset kohdistuvat suoraan vain jakelijoihin. Kokonaisuutena vuotta 2030 koskevien rajoitusten aiheuttamien pumppuhintavaikutusten arvioidaan olevan pieniä.

Liitteen B osassa tarkoitetuista raaka-aineista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun jakelu on Suomessa jäänyt toistaiseksi selvästi ehdotettua enimmäisosuutta pienemmäksi. Esityksen mukainen direktiivin enimmäisosuuden kansallinen toimeenpano rajoittaa jakeluvelvoitteeseen mukaan laskettavien polttoaineiden määrää ja siten jakelijoiden uusiutuvien polttoaineiden hankintamahdollisuuksia, erityisesti jos uusiutuvien polttoaineiden markkina tiukentuu huomattavasti nykyisestä. Enimmäisosuus on kuitenkin tyypiltään vastaava kuin 5 a §:n 1 momentin ravinto- ja rehukasveja koskeva enimmäisosuus ja pääosin yhtenevä direktiivin enimmäisosuuden kanssa, eikä sen siksi arvioida asettavan suomalaisia jakelijoita tai Suomea valtiona muita jäsenmaita huonompaan asemaan markkinoilla.

Esityksellä ei myöskään arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia valtiontalouteen.

Ympäristövaikutukset

Esityksen ei arvioida vaikuttavan uusiutuvien polttoaineiden kokonaiskäyttöön tai kasvihuonekaasupäästöihin, sillä joustojen lisääminen muuttaa ensisijaisesti velvoitteiden täyttämisen ajankohtaa, mutta ei velvoitteiden kokonaismäärää. Esitys voi kuitenkin hieman muuttaa uusiutuvien polttoaineiden jakautumista liikenteen sekä biopolttoöljyn jakeluvelvoitteen soveltamisalan välillä.

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esityksen ei arvioida vaikuttavan merkittävästi Energiaviraston tehtäviin. Esitetyt muutokset edellyttävät vähäisiä muutoksia Energiaviraston ohjeistukseen ja raportointipohjiin.

Vaikutukset perus- ja ihmisoikeuksiin

Esityksen ei arvioida heikentävän perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Valmistelun aikana arvioitiin vaihtoehtoa, jossa jakeluvelvoitteiden ylittäminen sekä liikenteen jakeluvelvoitteen ja biopolttoöljyn jakeluvelvoitteen välinen ristiintäyttö sallittaisiin ilman määrällisiä rajoituksia. Tällöin jakelija olisi voinut täyttää velvoitteensa yhtenä vuonna huomattavasti velvoitteen edellyttämää tasoa suuremmalla uusiutuvien polttoaineiden määrällä ja käyttää koko ylityksen myöhempien vuosien velvoitteiden täyttämiseen.

Vaihtoehto olisi lisännyt jakelijoiden joustavuutta ja mahdollistanut uusiutuvien polttoaineiden hankintojen laajemman optimoinnin markkinatilanteen, saatavuuden ja hintojen perusteella.

Rajoittamattomaan malliin liittyy kuitenkin riski siitä, että jakeluvelvoitteiden täyttäminen keskittyisi yksittäisiin vuosiin ja uusiutuvien polttoaineiden käyttö vaihtelisi merkittävästi vuosien välillä. Tällöin velvoitteiden ohjausvaikutus heikkenisi, koska vuosittaisella jakeluvelvoitteen tasolla olisi aiempaa vähäisempi merkitys jakelijoiden toiminnalle. Velvoitteen täytön vaihteleva taso voisi lisäksi aiheuttaa tilanteita, joissa pienempien polttoaineen tuottajien tuotannon kysyntä vaihtelisi merkittävästi vuodesta toiseen.

Rajoittamaton malli voisi johtaa tilanteisiin, joissa yksittäisen vuoden velvoitteita täytettäisiin pelkästään joustoilla. Tämän arvioitiin olevan ongelmallista erityisesti vuoden 2030 osalta, jolloin Suomen tulee raportoida uusiutuvan energian direktiivin mukaisten liikenteen uusiutuvan energian tavoitteiden toteutumista. Rajoittamaton malli voisi johtaa siihen, että Suomi ei täytä uusiutuvan energian direktiivissä vuodelle 2030 asetettua 29 prosentin liikenteen uusiutuvan energian vähimmäisosuutta edes kertoimet huomioituina.

Vuoden 2030 osalta liikenteen uusiutuvan energian tavoitteiden toteutumiseen liittyy edelleen epävarmuuksia erityisesti uusiutuvan energian direktiiviin tehtyjen raportointia koskevien muutosten vuoksi, joiden mukaan vuodesta 2025 alkaen laskelmissa huomioidaan myös kansainvälinen meri- ja lentoliikenne. Tavoitteen toteutumisen ennakointia vaikeuttaa se, että Suomi ei voi suoraan säännellä lentoliikenteessä käytettävien uusiutuvien polttoaineiden osuutta ja että kansainvälisen meriliikenteen polttoaineiden bunkrausmaa ja polttoaine ovat hyvin riippuvaisia yksittäisten varustamojen päätöksistä.

Edellä esitetyistä syistä esityksessä on päädytty ratkaisuun, jossa nykyisiä joustoja kevennetään merkittävästi, mutta siirtyvä määrä rajataan enintään sen kalenterivuoden jakeluvelvoitetta vastaavaan energiamäärään, jona ylitys on tapahtunut. Vuoden 2030 osalta säädettäisiin kuitenkin erillisistä rajoituksista liikenteen uusiutuvan energian tavoitteiden saavuttamisen turvaamiseksi. Ratkaisun arvioidaan lisäävän joustavuutta ja kustannustehokkuutta olennaisesti samalla, kun vuosittainen ohjausvaikutus ja uusiutuvan energian tavoitteiden toteutumisen ennakoitavuus säilyvät.

Valmistelun aikana harkittiin myös vaihtoehtoa hakea komissiolta hyväksyntää korottaa liitteen B osan raaka-aineiden 1,7 prosentin enimmäisosuutta. Harkinnassa todettiin, että perusteluina enimmäisosuuden korottamiseen voitaisiin käyttää lähinnä Suomen EU-velvoitetta korkeampaa jakeluvelvoitetasoa. Tällä tavoin laskien olisi perusteltavissa noin 2 prosenttiyksikön enimmäisosuuden salliminen, jos kattoa voitaisiin nostaa lineaarisesti kansallisen jakeluvelvoitteen ja EU:n energiasisältövelvoitteen suhteessa. Mikäli kansallisesta velvoitteesta laskettaisiin pois varsinaisen energiasisältövelvoitteen ulkopuolinen joustomekanismi, tätäkään eroa ei olisi enää käytettävissä enimmäisosuuden noston perusteeksi. Todennäköisyyden enimmäisosuuden korotuksen hyväksyntään katsottiin olevan heikko ja toteutuessaankin noston vaikutukseltaan

pieni, koska B osan raaka-aineiden osuus ei ole ollut lähellä 1,7 prosentin enimmäisosuutta. Luvan hakemisesta luovuttiin tiiviin valmisteluaikataulun ja edellä mainittujen syiden vuoksi.

Valmistelussa harkittiin jakeluvelvoitteiden joustojen laajentamista ainoastaan määräaikaisesti vuoteen 2029 asti. Määräajan päätyttyä joustot olisivat palautuneet nykyiselle tasolleen, eli 30 prosenttiin. Määräaikainen muutos olisi mahdollistanut laajempien joustojen hyödyntämisen ajanjaksona, jolloin polttoaineiden hinnat ja markkinatilanne ovat olleet poikkeuksellisia. Valmistelussa kuitenkin päädyttiin ehdottamaan joustojen pysyvää laajentamista, koska niiden arvioitiin parantavan järjestelmän kustannustehokkuutta. Lisäksi joustojen tosiasialliset vaikutukset kohdistuvat usean vuoden ajanjaksolle, minkä vuoksi niiden toteuttaminen määräaikaisena olisi lisännyt järjestelmän monimutkaisuutta ja jakelijoiden velvoitejärjestelmään liittyviä epävarmuuksia.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

Käytettävissä olevien tietojen perusteella muissa jäsenvaltioissa ei ole päädytty lisäämään uusiutuvia polttoaineita koskevien velvoitteiden joustoja nimenomaisesti korkeiden polttoainehintojen vuoksi.

Ruotsi

Ruotsin järjestelmä on kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisvelvoite, joka koskee bensiiniä ja dieselöljyä. Vuonna 2024 velvoitetaso oli kummankin polttoaineen osalta 6 prosenttia. Velvoitetasoja korotettiin vuoteen 2030 asti 10 prosenttiin 1.7.2025. Koska sääntely tuli voimaan keskellä vuotta vuoden 2025 kokonaisvelvoite muodostettiin painotettuna keskiarvona kahdesta eri jaksosta. Velvoitteessa huomioidaan kunkin jaellun polttoaineen laskennallinen päästö ja jaellun kokonaisuuden on oltava päästöiltään fossiilista verrokkia 10 prosenttia alempi. Energiaperusteisessa mallissa huomioidaan toimitettu energiasisältö kaikista kestävyyskriteerit täyttävistä polttoaineista täysimääräisesti, vaikka laskennalliset päästövähenemät ovat useimmilla biopolttoaineilla 50-90 prosenttia fossiilisesta verrokista. Kasvihuonekaasuvähenemän velvoite on siten vastaavaa energiaperusteista velvoitetasoa tiukempi.

Vähennysvelvollinen voi hyödyntää vaaditun tason ylittävän päästövähennyksen saman velvollisen muun vähentämisvelvoitteen täyttämisessä tai luovuttaa sen toiselle velvolliselle. Bensiinin vähimmäisosuusvelvoitteesta vähintään 6 prosenttiyksikköä on kuitenkin täytettävä sekoittamalla uusiutuvia tai muita fossiilittomia polttoaineita bensiiniin, eikä tätä osuutta voi täyttää dieselöljyn yhteydessä syntyneellä ylityksellä.

Ylijäämä voidaan lähtökohtaisesti käyttää samana kalenterivuonna, jona se on syntynyt. Lisäksi laissa on valtuus säätää, että myös edellisenä kalenterivuonna syntynyt ylitys voidaan ottaa huomioon. Käytetyn valtuuden mukaan ylijäämää voidaan käyttää seuraavana kalenterivuonna, mutta ylijäämä saa vastata enintään 10 prosenttia seuraavana vuonna saavutettavasta päästövähennyksestä.

Ruotsissa on lisäksi käytössä erilliset Euroopan komission hyväksymät valtiontukiveropoikkeukset korkeaseoksisille uusiutuville polttoaineille, joissa kyseiset polttoaineet ovat hiilidioksidi- ja energiasisältöverottomia. Korkeaseospolttoaineisiin luetaan tietyt yli 85 prosenttia uusiutuvaa polttoainetta sisältävät polttoaineet tai kaasut. Nämä eivät ole yllä mainitun kasvihuonekaasujen vähentämisvelvoitteen piirissä, mutta täyttävät samalla tavalla uusiutuvan energian direktiivissä asetettua kokonaisvelvoitetta liikenteen päästövähennyksille.

Saksa

Saksassa polttoaineen jakelijan on vähennettävä vuosittain markkinoille saattamiensa polttoaineiden elinkaariaikaisia kasvihuonekaasupäästöjä. Velvoite on 12 prosenttia vuonna 2026, 17,5 prosenttia vuonna 2027 ja 26,5 prosenttia vuonna 2030.

Velvoitetason ylittävä kasvihuonekaasupäästöjen vähennys voidaan ottaa velvollisen hakemuksesta huomioon seuraavan kalenterivuoden prosenttiosuutta laskettaessa. Vuosien 2023 ja 2024 aikana muodostuneen krediittien kertymän vuoksi Saksa on rajoittanut vuosille 2025 ja 2026 siirtyvien krediittien määrää siten, että näitä voidaan käyttää velvoitteen täyttöön aikaisintaan vuoden 2027 velvoitteessa. Vuodesta 2026 alkaen ylitäytöstä muodostunutta kertymää voi siirtää seuraavaan vuoteen ilman rajoitusta.

Alankomaat

Alankomaissa liikenteen uusiutuvan energian velvoite on perustunut vaihdettaviin uusiutuvan energian polttoaineen yksiköihin. Vuodesta 2026 alkaen velvoite on korvattu niin sanotulla polttoaineen vaihtovelvoitteella (Brandstoftransitieverplichting, BTV). Käytännössä velvoite on muuttunut energiasisältöpohjaisesta kasvihuonekaasupäästöpohjaiseksi velvoitteeksi. Järjestelmä perustuu kaupattaviin päästövähennysyksiköihin (ERE). Toimittajien on hankittava riittävä määrä päästövähennysyksiköitä toimittamalla uusiutuvia polttoaineita, sähköä, vetyä tai RFNBO-polttoaineita liikenteeseen tai ostamalla yksiköitä markkinoilta.

Velvollinen voi säästää seuraavalle vuodelle enintään 10 prosenttia edellisen vuoden velvoitetta vastaavasta yksikkömäärästä.

6 Lausuntopalaute

Hallituksen esityksen luonnos oli lausuntokierroksella x.-xx.11.2026. Lausuntoaika oli normaalista poiketen vain kaksi viikkoa esityksen ollessa sisällöltään ja laajuudeltaan suppea sekä vaikutuksiltaan vain rajattua joukkoa koskeva.

[täydentyy lausuntokierroksen jälkeen]

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä

5 a §. *Jakeluvelvoitteen raaka-ainerajoitukset.* Pykälään lisättäisiin uusi *6 momentti,* jossa säädettäisiin liitteen B osan raaka-aineista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun enimmäisosuudesta jakeluvelvoitteessa. Näiden biopolttoaineiden ja biokaasun osuus saisi olla enintään 1,7 prosenttia jakelijan kulutukseen toimittamien nestemäisten ja kaasumaisten polttoaineiden energiasisällöstä. Enimmäisosuus laskettaisiin suhteessa jakelijan kulutukseen toimittamien polttoaineiden kokonaismäärään eikä suhteessa uusiutuvien polttoaineiden määrään. Mikäli jakelija ylittäisi oman enimmäisosuutensa, kyseistä osaa ei laskettaisi jakeluvelvoitetta täyttäväksi polttoaineeksi.

Rajoitus olisi uusi. Enimmäisosuus perustuu uusiutuvan energian direktiivin 27 artiklan 2 kohdan f alakohdassa vahvistettuihin jäsenmaata sitoviin liikenteen uusiutuvan energian osuutta

koskeviin laskentasääntöihin, joiden mukaan liitteessä IX olevassa B osassa luetelluista raaka-aineista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun osuus liikennealalle toimitettujen polttoaineiden ja sähkön energiasisällöstä on rajattava Kyprosta ja Maltaa lukuun ottamatta 1,7 prosenttiin. B osan raaka-aineisiin kuuluu esimerkiksi käytetty ruokaöljy, 1 ja 2 luokan eläinrasvat ja vahingoittuneet viljelykasvit. Poiketen direktiivin sanamuodosta kansallisesti 1,7 prosentin enimmäisosuutta ei laskettaisi kaikista liikennealalle toimitetuista polttoaineista ja sähköstä, vaan pelkästään tieliikenteeseen toimitetuista polttoaineista. Sähkön huomiointia ei katsottu tarkoituksenmukaiseksi, koska liikennesähkön toimittajat eivät ole sähkön jakelun vuoksi jakeluvelvollisia.

Ehdotetun enimmäisosuuden laskenta olisi suppeampi kuin uusiutuvan energian direktiivin kansallista enimmäisosuutta koskevassa laskennassa. Enimmäisosuus olisi siten tiukempi kuin direktiivin mukaisessa, liikennesähköä sisältävässä laskentapohjassa, mikä rajoittaisi kyseisistä raaka-aineista tuotettujen polttoaineiden käyttöä jakeluvelvoitteessa ja siten saattaisi lisätä muiden jakeluvelvoitteen täyttämiseen soveltuvien polttoaineiden kysyntää. Suomi ei ole kansallisesti rajoittanut meri- ja lentoliikenteen polttoaineiden päästövähenemien saavuttamiseksi käytettyjen polttoaineiden raaka-aineita eikä näiden 2030 toteutuvia osuuksia voida tietää ennalta. Tieliikenteen enimmäismäärän rajoittaminen hieman direktiiviä tiukemmin on siten varovaisuusperiaatteella perusteltua.

Suomessa kyseisten raaka-aineiden osuus on ollut selvästi direktiivin enimmäisosuutta alhaisempi. Toteutuneet määrät eivät kuitenkaan yksin varmista enimmäisosuuden noudattamista tulevina vuosina, sillä käytettävien raaka-aineiden jakauma voi muuttua. Ilman kansallista enimmäisosuutta mainittujen polttoaineiden määrä voi muodostua direktiivissä säädettyä enimmäisosuutta suuremmaksi. Erityisesti vuoden 2030 uusiutuvan energian tavoitteiden saavuttamisen varmistamiseksi enimmäisosuus on tarpeen ottaa kansallisesti käyttöön.

5 l §. *Jakeluvelvoitteen ylittäminen.* Pykälän *1 momenttia* muutettaisiin siten, että jakeluvelvoitteen ylitäyttöä sekä liikenteen jakeluvelvoitteen ja biopolttoöljyn jakeluvelvoitteen välistä ristiintäyttöä koskevia säännöksiä kevennettäisiin. Tarkoituksena on lisätä jakelijoiden mahdollisuuksia hyödyntää uusiutuvien polttoaineiden saatavuuteen, hintaan ja logistiikkaan liittyviä vaihteluita sekä kohdentaa jakeluvelvoitteen täyttämistä kustannustehokkaasti eri vuosien ja velvoitejärjestelmien välillä.

Voimassa olevan lain mukaan seuraavalle kalenterivuodelle siirtyvä määrä voi olla enintään 30 prosenttia jakeluvelvoitteen energiamäärästä ja sillä voidaan täyttää enintään 30 prosenttia biopolttoöljyn jakeluvelvoitteesta. Muutoksen jälkeen siirtyvä määrä voisi olla enintään sen kalenterivuoden jakeluvelvoitetta vastaava määrä, jona ylitys on tapahtunut. Vastaavasti siirtyvällä määrällä voitaisiin täyttää biopolttoöljyn jakeluvelvoitetta enintään kyseistä jakeluvelvoitetta vastaavan energiamäärän verran.

Samaa energiamäärää ei kuitenkaan saisi lukea hyväksi kahdesti. Jakelijan olisi siten kohdennettava jakeluvelvoitteen ylimenevä osuus seuraavan kalenterivuoden jakeluvelvoitteen täyttämiseen, saman vuoden biopolttoöljyn jakeluvelvoitteen täyttämiseen tai jakaa se niiden kesken. Samaa energiamäärää ei voitaisi käyttää molempien velvoitteiden täyttämiseen.

Muutoksella lisättäisiin jakelijoiden mahdollisuuksia hyödyntää uusiutuvien polttoaineiden saatavuuteen, hintaan ja logistiikkaan liittyviä vaihteluita sekä kohdentaa jakeluvelvoitteen täyttämistä kustannustehokkaasti eri vuosien ja velvoitejärjestelmien välillä. Siirtyvä määrä ei kuitenkaan saisi ylittää sen kalenterivuoden jakeluvelvoitetta vastaavaa energiamäärää, jona ylitys on syntynyt.

Momentissa säädettäisiin lisäksi vuoden 2030 osalta poikkeuksesta yleiseen siirtosääntöön. Vuodelta 2029 seuraavaan kalenterivuoden jakeluvelvoitteen täyttämiseen siirtyvä määrä voisi olla enintään 10 prosenttia vuoden 2029 jakeluvelvoitetta vastaavasta energiamäärästä. Rajoituksen tarkoituksena on turvata Suomen mahdollisuudet saavuttaa uusiutuvan energian direktiivissä (EU) 2018/2001 vuodelle 2030 asetetut liikenteen uusiutuvan energian tavoitteet. Uusiutuvan energian direktiivin liikenteen tavoitteiden laskentatapaa on muutettu uusiutuvan energian muutosdirektiivillä (EU) 2023/2413 siten, että jatkossa myös kansainvälinen meri- ja lentoliikenne lasketaan mukaan liikenteen tavoitteisiin. Suomi ei ole vielä raportoinut uusilla laskentasäännöillä. Tällä hetkellä merkittävää epävarmuutta liittyy laskentatapaan sekä siihen, kuinka paljon meriliikenteeseen toimitetaan uusiutuvia polttoaineita ja toisaalta, miten tieliikenteen tavoitetta täytetään huomioiden eri jakeiden kertoimet. Edellä olevan vuoksi velvoitteen ylitäytön siirtoa vuodelta 2029 vuoteen 2030 olisi rajoitettava. Ilman rajoitusta merkittävä osa vuoden 2030 jakeluvelvoitteesta voitaisiin täyttää edellisenä vuotena syntyneellä ylityksellä, mikä vähentäisi vuonna 2030 tosiasiallisesti jaeltujen uusiutuvien polttoaineiden määrää ja vaikeuttaisi tavoitteen toteutumisen ennakollista arviointia. Koska vuosi 2030 on direktiivin mukaisten velvoitteiden tarkasteluvuosi, on perusteltua rajoittaa mahdollisuutta täyttää vuoden 2030 jakeluvelvoitetta vuonna 2029 syntyneellä ylitäytöllä. Rajoituksella varmistettaisiin, että vuoden 2030 tavoitteiden toteutuminen perustuu pääosin vuonna 2030 kulutukseen toimitettuihin uusiutuviin polttoaineisiin. Tarkoituksena ei olisi kuitenkaan rajoittaa vuodelta 2029 syntyneen ylityksen käyttämistä saman vuoden biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain mukaisen jakeluvelvoitteen täyttämiseen.

7.2 Laki biopolttoöljyn käytön edistämisestä

5 §. *Biopolttoöljyn kulutukseen toimittaminen.* Pykälän *2* ja *3 momenttia* muutettaisiin lain viittaussäännösten ajantasaistamiseksi. Muutokset ovat luonteeltaan lakiteknisiä. Viittaukset päivitettäisiin vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Muutoksilla täsmennettäisiin viittauksia eräiden polttoaineiden kestävyyskriteereistä annettuun lakiin (393/2013) sekä jakeluvelvoitelakiin.

7 §. *Jakeluvelvoitteen ylittäminen.* Pykälää muutettaisiin siten, että jakeluvelvoitteen ylitäyttöä sekä biopolttoöljyn jakeluvelvoitteen ja liikenteen jakeluvelvoitteen välistä ristiintäyttöä koskevia säännöksiä kevennettäisiin. Tarkoituksena on lisätä jakelijoiden mahdollisuuksia hyödyntää uusiutuvien polttoaineiden saatavuuteen, hintaan ja logistiikkaan liittyviä vaihteluita sekä kohdentaa jakeluvelvoitteen täyttämistä kustannustehokkaasti eri vuosien ja velvoitejärjestelmien välillä.

Voimassa olevan lain mukaan siirtyvä määrä voi olla enintään 30 prosenttia sen kalenterivuoden jakeluvelvoitetta vastaavasta energiamäärästä, jona ylitys on tapahtunut. Ehdotuksen mukaan siirtyvä määrä, niin ylitäytön kuin ristiintäytön osalta, voisi jatkossa olla enintään sen kalenterivuoden jakeluvelvoitetta vastaava energiamäärä, jona ylitys on tapahtunut.

Voimassa olevasta laista poiketen pykälässä ei enää säädettäisi erikseen siitä, kuinka suuri osuus jakeluvelvoitelaissa säädetystä jakeluvelvoitteesta voidaan täyttää biopolttoöljyn jakeluvelvoitteen ylityksellä. Erillistä rajoitusta ei ole tarpeen säätää, koska biopolttoöljyn jakeluvelvoitteen taso ja sitä vastaavat energiamäärät ovat olennaisesti jakeluvelvoitelain mukaista liikenteen jakeluvelvoitetta pienempiä. Biopolttoöljyn jakeluvelvoite vastaa energiasisällöltään arvioilta yhtä kolmasosaa tieliikenteen jakeluvelvoitteesta. Tämän vuoksi biopolttoöljyn jakeluvelvoitteen ylityksellä ei käytännössä voida täyttää koko liikenteen jakeluvelvoitetta, vaikka vastaanottavan velvoitteen osuutta koskevasta prosenttirajoituksesta luovutaan.

Samaa energiamäärää ei kuitenkaan saisi lukea hyväksi kahdesti. Jakelijan olisi siten kohdennettava jakeluvelvoitteen ylimenevä osuus seuraavan kalenterivuoden jakeluvelvoitteen täyttämiseen, saman vuoden liikenteen jakeluvelvoitteen täyttämiseen tai jakaa se niiden kesken. Samaa energiamäärää ei voitaisi käyttää molempien velvoitteiden täyttämiseen.

Pykälässä säädettäisiin lisäksi vuoden 2030 osalta erityisestä rajoituksesta. Siirtyvää määrää ei saisi ottaa huomioon vuoden 2030 jakeluvelvoitelaissa säädettyä jakeluvelvoitetta laskettaessa. Rajoituksen tarkoituksena on turvata uusiutuvan energian direktiivin mukaisten liikenteen uusiutuvan energian tavoitteiden saavuttaminen. Rajoituksella varmistettaisiin, että vuoden 2030 liikenteen uusiutuvan energian tavoitteen toteutuminen perustuu kyseisenä vuonna kulutukseen toimitettuihin liikenteen uusiutuviin polttoaineisiin eikä liikenteen ulkopuolelta jaeltuihin määriin.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan mahdollisimman pian.

Jakeluvelvoitelain liitteen B osan raaka-aineista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun enimmäisosuutta koskevan uuden 5 a §:n 6 momentin voimaantulo säädettäisiin kuitenkin vasta vuoden 2030 alusta alkaen. Enimmäisosuuden ylittyminen aiempina vuosina velvoitteessa ei aiheuta seuraamuksia, koska uusiutuvan energian direktiivin mukainen liikenteen uusiutuvan energian osuuden tarkasteluvuosi, johon raaka-ainerajoituksen ylittämisellä voi olla vaikutusta, on vuosi 2030. Voimaantuloa olisi toimijoiden kannalta kohtuullista viivästää vuoteen 2030. Näin muutoksella ei olisi vaikutuksia tulevien vuosien jaeltuihin polttoaineisiin ja jakelijoilla on mahdollisuus ottaa enimmäisosuus huomioon tehdessään pidempiä hankintasopimuksia vuodelle 2030 ja sen jälkeiselle ajalle.

Lakien voimaantulon yhteydessä säädettäisiin myös siirtymäsäännöksistä, joiden mukaan uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 l §:n 1 momenttia ja biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain 7 §:ää sovellettaisiin myös vuonna 2026 syntyneisiin jakeluvelvoitteen ylityksiin. Siirtymäsäännöksen tarkoituksena on varmistaa, että ehdotetut joustot ovat jakelijoiden käytettävissä mahdollisimman nopeasti. Ilman siirtymäsäännöksiä ennen lain voimantuloa syntyneisiin ylityksiin sovellettaisiin voimassa olleita säännöksiä, jolloin ehdotettujen muutosten vaikutukset toteutuisivat vasta siirtyessä vuodelta 2027 vuoteen 2028.

9 Toimeenpano ja seuranta

Lakiehdotusten toimeenpanon vaikutuksia seurataan työ- ja elinkeinoministeriössä.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Ehdotetut muutokset liittyvät uusiutuvien liikennepolttoaineiden ja biopolttoöljyn jakelijoille säädettyihin velvoitteisiin ja ovat merkityksellisiä perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvatun elinkeinovapauden kannalta.

Ehdotetuilla ylitäyttöä ja ristiintäyttöä koskevilla muutoksilla ei kiristettäisi jakelijoihin kohdistuvaa sääntelyä. Esityksellä pääosin lisättäisiin jakelijoiden mahdollisuuksia hyödyntää jakeluvelvoitteen täyttämiseen liittyviä joustoja. Näiltä osin ehdotukset eivät rajoittaisi elinkeinovapautta nykyiseen verrattuna. Vuotta 2030 koskevat joustojen rajoitukset liittyvät uusiutuvan energian direktiivin (EU) 2018/2001 mukaisten tavoitteiden saavuttamisen turvaamiseen ja ovat tarkkarajaisia sekä ajallisesti rajattuja.

Liitteen B osassa tarkoitetuista raaka-aineista tuotetuille biopolttoaineille ja biokaasulle ehdotettu enimmäisosuus merkitsisi kuitenkin uutta rajoitusta siihen, millä polttoaineilla jakelija saisi täyttää lakisäätäisen jakeluvelvoitteensa. Perustuslakivaliokunta on elinkeinotoiminnan rajoituksia arvioidessaan kiinnittänyt huomiota muun muassa sääntelyn hyväksyttävyyteen, täsmällisyyteen, tarkkarajaisuuteen ja oikeasuhtaisuuteen sekä toiminnanharjoittajan mahdollisuuteen varautua sääntelyn muutokseen, ks. esimerkiksi PeVL 48/2017 vp, PeVL 35/2016 vp ja PeVL 94/2022 vp.

Rajoitukselle olisi kuitenkin hyväksyttävä peruste, sillä sillä täytäntöönpantaisiin uusiutuvan energian direktiivin 27 artiklan 2 kohdan f alakohdassa säädetty liitteen IX osan B raaka-aineita koskeva enimmäisosuus. Laissa säädettäisiin enimmäisosuuden kohteena olevista raaka-aineista, enimmäisosuudesta sekä sen laskentatavasta. Enimmäisosuus ei kuitenkaan estäisi liitteen B osassa tarkoitetuista raaka-aineista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun valmistamista, markkinoille saattamista tai kulutukseen toimittamista, vaan se rajoittaisi niiden huomioon ottamista jakeluvelvoitteen täyttämisessä.

Enimmäisosuutta sovellettaisiin ensimmäisen kerran vasta vuonna 2030 koskevan jakeluvelvoitteen täyttämiseen. Jakelijoille jäisi siten mahdollisuus ottaa uusi enimmäisosuus huomioon polttoaineiden hankinnassa ja velvoitteen täyttämistä koskevassa suunnittelussa.

Tältä osin ehdotusta voidaan pitää täsmällisenä, tarkkarajaisena ja oikeasuhtaisena.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 a ja 5 l §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007) 5 l §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 841/2024, sekä

lisätään 5 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 841/2024, uusi 6 momentti seuraavasti:

5 a §

Jakeluvelvoitteen raaka-ainerajoitukset

— —

Liitteen B osassa tarkoitetuista raaka-aineista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun osuus saa olla enintään 1,7 prosenttia kulutukseen toimitettujen polttoaineiden energiasisällöstä.

5 l §

Jakeluvelvoitteen ylittäminen

Jos jakelija on kalenterivuonna ylittänyt 5 §:n 1 momentissa säädetyn jakeluvelvoitteensa, jakelija saa ottaa ylimenevän osuuden huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluvelvoitetta sekä biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetussa laissa (418/2019) tarkoitettua samaa kalenterivuotta koskevaa jakeluvelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään sen kalenterivuoden jakeluvelvoitetta vastaava energiamäärä, jolloin ylitys tapahtui, ja siirtyvällä määrällä voidaan täyttää biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain mukaista jakeluvelvoitetta enintään mainittua jakeluvelvoitetta vastaavan energiamäärän verran. Poiketen siitä, mitä edellä säädetään, vuodelta 2029 seuraavan kalenterivuoden jakeluvelvoitteen täyttämiseen siirtyvä määrä voi olla enintään 10 prosenttia vuoden 2029 jakeluvelvoitetta vastaavasta energiamäärästä.

— —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 5 a §:n 6 momentti tulee kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2030.

Tämän lain 5 l §:n 1 momenttia sovelletaan myös vuonna 2026 syntyneeseen jakeluvelvoitteen ylitykseen.

———

2.

Laki

biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain 5 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain (418/2019) 5 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 605/2021, sekä 7 § seuraavasti:

5 §

Biopolttoöljyn kulutukseen toimittaminen

— —

Jakelijan on osoitettava eräiden polttoaineiden kestävyyskriteereistä annetun lain (393/2013) mukaisesti, että 1 momentissa tarkoitetut biopolttoöljyt täyttävät mainitussa laissa bionesteille säädetyt kestävyyskriteerit.

Ravinto- ja rehukasveista tuotettujen biopolttoöljyjen osuus saa olla enintään uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007), jäljempänä *jakeluvelvoitelaki*, 5 a §:n 1 momentissa vahvistetun enimmäisosuuden verran jakeluvelvoitteesta. Jos jakelijalla on jakeluvelvoite myös jakeluvelvoitelain nojalla, enimmäisosuus saa kuitenkin olla yhteensä enintään jakeluvelvoitelain 5 a §:n 1 momentissa vahvistetun enimmäisosuuden verran jakeluvelvoitelain 5 §:n 1 momentissa tarkoitetusta energiasisällön kokonaismäärästä.

— —

7 §

Jakeluvelvoitteen ylittäminen

Jos jakelija on kalenterivuonna toimittanut kulutukseen enemmän biopolttoöljyä kuin 5 §:n 1 momentissa säädetään, jakelija saa ottaa ylimenevän osuuden huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluvelvoitetta sekä jakeluvelvoitelaissa tarkoitettua samaa kalenterivuotta koskevaa jakeluvelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään sen kalenterivuoden jakeluvelvoitetta vastaava energiamäärä, jolloin ylitys tapahtui. Poiketen siitä, mitä edellä säädetään, siirtyvää määrää ei saa ottaa huomioon vuoden 2030 jakeluvelvoitelain mukaista jakeluvelvoitetta laskettaessa.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Tämän lain 7 §:ää sovelletaan myös vuonna 2026 syntyneeseen jakeluvelvoitteen ylitykseen.

———————

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Petteri Orpo

ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala

Liite
Rinnakkaistekstit

1.

Laki

uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 a §:n ja 5 l §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007) 5 l §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 841/2024, sekä
lisätään 5 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 841/2024, uusi 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
5 a §	5 a §
Jakeluvelvoitteen raaka-ainerajoitukset	*Jakeluvelvoitteen raaka-ainerajoitukset*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
(uusi)	*Liitteen B osassa tarkoitetuista raaka-aineista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun osuus saa olla enintään 1,7 prosenttia kulutukseen toimitettujen polttoaineiden energiasisällöstä.*
5 l §	5 l §
Jakeluvelvoitteen ylittäminen	*Jakeluvelvoitteen ylittäminen*
Jos jakelija on kalenterivuonna ylittänyt 5 §:n 1 momentissa säädetyn jakeluvelvoitteensa, jakelija saa ottaa ylimenevän osuuden huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluvelvoitetta sekä biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetussa laissa (418/2019) tarkoitettua samaa kalenterivuotta koskevaa jakeluvelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään *30 prosenttia* sen kalenterivuoden jakeluvelvoitetta vastaavasta energiamäärästä, jolloin ylitys tapahtui, ja siirtyvällä määrällä voidaan täyttää *enintään 30 prosenttia* biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain mukaisesta jakeluvelvoitteesta.	Jos jakelija on kalenterivuonna ylittänyt 5 §:n 1 momentissa säädetyn jakeluvelvoitteensa, jakelija saa ottaa ylimenevän osuuden huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluvelvoitetta sekä biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetussa laissa (418/2019) tarkoitettua samaa kalenterivuotta koskevaa jakeluvelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään sen kalenterivuoden jakeluvelvoitetta *vastaava energiamäärä*, jolloin ylitys tapahtui, ja siirtyvällä määrällä voidaan täyttää biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain *mukaista jakeluvelvoitetta enintään mainittua jakeluvelvoitetta vastaavan energiamäärän verran. Poiketen siitä, mitä edellä säädetään, vuodelta 2029 seuraavan kalenterivuoden jakeluvelvoitteen täyttämiseen siirtyvä määrä voi olla enintään 10 prosenttia vuoden*
— — — — — — — — — — — — — — —	

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	2029 jakeluvelvoitetta vastaavasta energiamäärästä.
	— — — — — — — — — — — — — —
	_____
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Tämän lain 7 §:ää sovelletaan myös vuonna 2026 syntyneeseen jakeluvelvoitteen ylitykseen.
	_____

2.

Laki

biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain 5 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain (418/2019) 5 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 605/2021, sekä 7 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
5 §	5 §
Biopolttoöljyn kulutukseen toimittaminen	*Biopolttoöljyn kulutukseen toimittaminen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jakelijan on osoitettava *biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista* annetun lain (393/2013) mukaisesti, että 1 momentissa tarkoitetut biopolttoöljyt täyttävät mainitussa laissa bionesteille säädetyt kestävyyskriteerit.	Jakelijan on osoitettava *eräiden polttoaineiden kestävyyskriteeristä* annetun lain (393/2013) mukaisesti, että 1 momentissa tarkoitetut biopolttoöljyt täyttävät mainitussa laissa bionesteille säädetyt kestävyyskriteerit.
Ravinto- ja rehukasveista tuotettujen biopolttoöljyjen osuus saa olla enintään Energiaviraston uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007), jäljempänä *jakeluvelvoitelaki*, 5 §:n 7 momentin nojalla vahvistaman enimmäisosuuden verran jakeluvelvoitteesta. Jos jakelijalla on jakeluvelvoite myös jakeluvelvoitelain nojalla, enimmäisosuus saa kuitenkin olla yhteensä enintään Energiaviraston vahvistaman enimmäisosuuden verran jakeluvelvoitelain 5 §:n 1 momentissa tarkoitetusta energiasisällön kokonaismäärästä.	Ravinto- ja rehukasveista tuotettujen biopolttoöljyjen osuus saa olla enintään uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007), jäljempänä *jakeluvelvoitelaki*, *5 a §:n 1 momentissa vahvistetun* enimmäisosuuden verran jakeluvelvoitteesta. Jos jakelijalla on jakeluvelvoite myös jakeluvelvoitelain nojalla, enimmäisosuus saa kuitenkin olla yhteensä enintään jakeluvelvoitelain 5 a §:n 1 momentissa vahvistetun enimmäisosuuden verran jakeluvelvoitelain 5 §:n 1 momentissa tarkoitetusta energiasisällön kokonaismäärästä.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
7 §	7 §
Jakeluvelvoitteen ylittäminen	*Jakeluvelvoitteen ylittäminen*
Jos jakelija on kalenterivuonna toimittanut kulutukseen enemmän biopolttoöljyä kuin 5 §:n 1 momentissa säädetään, jakelija saa ottaa ylimenevän osuuden huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluvelvoitetta laskettaessa ja jakeluvelvoitelain mukaista samaa kalenterivuotta koskevaa jakeluvelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään *30 prosenttia* sen kalenterivuoden jakeluvelvoitetta vastaavasta energiamäärästä, jolloin ylitys tapahtui, *ja siirtyvällä määrällä voidaan täyttää enintään 30 prosenttia jakeluvelvoitelain mukaisesta jakeluvelvoitteesta.*	Jos jakelija on kalenterivuonna toimittanut kulutukseen enemmän biopolttoöljyä kuin 5 §:n 1 momentissa säädetään, jakelija saa ottaa ylimenevän osuuden huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluvelvoitetta sekä jakeluvelvoitelaissa tarkoitettua samaa kalenterivuotta koskevaa jakeluvelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään *sen kalenterivuoden jakeluvelvoitetta vastaava energiamäärä*, jolloin ylitys tapahtui. *Poiketen siitä, mitä edellä säädetään, siirtyvää määrää ei saa ottaa huomioon vuoden 2030 jakeluvelvoitelain mukaista jakeluvelvoitetta laskettaessa*.
	_____
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Tämän lain 7 §:ää sovelletaan myös vuonna 2026 syntyneeseen jakeluvelvoitteen ylitykseen.
	_____